

samenhang van de menschheid met God en de natuur, tot algemeene symbolen van het eeuwige worden, leven en sterven, dat zijn kerngezonde kunst den jongeren den weg heeft gewezen tot monumentale composities.

P.S. In November 1914, toen de Duitschers onder het motto „Man hat geschossen” Leuven, Dinant enz. hadden verwoest en de quaestie der franc-tireurs weer naar voren trad, werd in de (oude) Amsterdammer het schilderij van Egger Lienz „Das Kreuz” afgebeeld naast een Duitse teekening, waarop een Belgisch franc-tireur als lijkenmacher bij maanlicht werd voorgesteld: eerloos en afstootend. En de redactie had er bijgeschreven: „Als twee hetzelfde doen, schijnt 't nog niet hetzelfde, tenminste niet in Duitschland.” Ik zond het blad aan Egger Lienz, en stelde hem de vraag, wat hij, de franc-tireur-verheerlijker, van het artikel dacht. Voor het antwoord, dat Egger Lienz mij zond, verwijs ik naar „De nieuwe Amsterdammer” 27 Februari 1915.

Het is wellicht voor de lezers interessant te vernemen, hoe Egger Lienz dacht over academie-studie voor beeldende kunstenaars. In een gesprek, dat ik met hem hierover had, zeide hij o.m.: Buiten de Academie kan men vrijer, onbeïnvloed werken. Kunst behoeft geen school, die in duizend opzichten een gevaar voor vrije kunstontwikkeling is. In plaats van het l e v e n bestudeert men aan de academie de k u n s t. Aan de academie begint men met een „idee”, en met vreemde opgaven, die niemand iets kunnen schelen en dáárvoor zoekt men de modellen, terwijl in de natuur de „vorm” zelf leeft en uit de intensieve beschouwing vloeien vanzelf èn vorm èn idee voort.

Eerst leven, meent hij, dan schilderen.

Om hiertoe te komen is een reformatie in den geest noodig. Laat het wezen van het kunstonderricht bestaan in de vrije keuze van een flinken meester, niet in de beklemming eener school, breek de academies af en betaal uit de rente van het sloopingsgeld aan iederen meester, die leerlingen tot zich neemt, / 25 leergeld per hoofd en per maand.

De jeugd kiest zich de beste leeraren, de staat bespaart, de jeugdige kunstenaar krijgt vrije keuze, en de kunst komt van haar aartsvijandin, „de academie” los.

Tot staving zijner bewering haalde hij eenige zelfstandige figuren aan (o.a. Segantini), die buiten de academie hun métier geleerd hebben.

Aan de werkelijke behoeften der jeugd moet worden te hulp gekomen met veronachtzaming van nu eenmaal „officieele” kunsteischen.

Egger Lienz heeft zelf als professor te Weimar gevoeld, hoe de vrije ontplooiing van talenten in de enge muren der academie geknot werd en zijn werk zal zeker overal de waarheid verkondigen van het „Non scolae, sed vitae”...